

Raasepori

Raaseporin linnan länsipuolinen jokiranta

Konekaivuun valvonta ja koekuopitus

RAASEPORI

RAASEPORI linnan länsipuolinen jokiranta

Tarja Knuutinen

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

Tutkimuskohde: Raasepori, Raaseporin linnan länsipuolinen jokiranta

Tutkimuksen laatu: Valvonta/koekaivaus

MJ-tyyppi: Muinaisjäännösryhmät, puolustusvarustukset

Kohteen ajoitus: 1300–1500-luku

Vanhimmat kartat: 1682, 1703, 1728, 1816

Peruskartta: 2014 07 Snappertuna

Koordinaatit (ETRS TM-35FIN): p 6655199, i 313074

Rekisterikylä: Raseborg (Raasepori) 474

Kiinteistötunnus: 710-474-1-52

Maanomistaja: Suomen valtio/Metsähallitus

Osoite: Vernissakatu 4, 01300 Vantaa

Tutkimuslaitos: Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo

Tutkijat: Tarja Knuutinen

Kenttätyöaika: 19.10.2016

Tutkimusalueen laajuus: 400 m²

Tutkimuskustannukset: 400 €

Löydöt: -

Aikaisemmat esinelöydöt: -

Digikuvat: -

Aikaisemmat tutkimukset:

1. Jussila, Timo & Seger, Tapani 1991: Raaseporin linnan ympäristön prospektointi ja fosforikartoitus.
2. Haggrén, Georg, Knuutinen, Tarja, Holappa, Maija & Terävä, Elina 2014. Raasepori Raaseporin linna. Koekaivauskertomus 2014.
3. Knuutinen, Tarja & Holappa, Maija 2015: RAASEPORI, Maatutkaus Raaseporin linnan uuden käymälä- ja lipunmyyntirakennuksen paikalla.

Lisätietoja linnan länsipuolisella alueella tehdyistä, muista kuin tutkimuksellisista töistä ks. Luku 2.

Alkuperäisen kaivauskertomuksen säilytyspaikka: Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo.

Kaivauskertomuksen kopiot: Museovirasto, Metsähallitus

Sivumäärä: 13

Sisällys

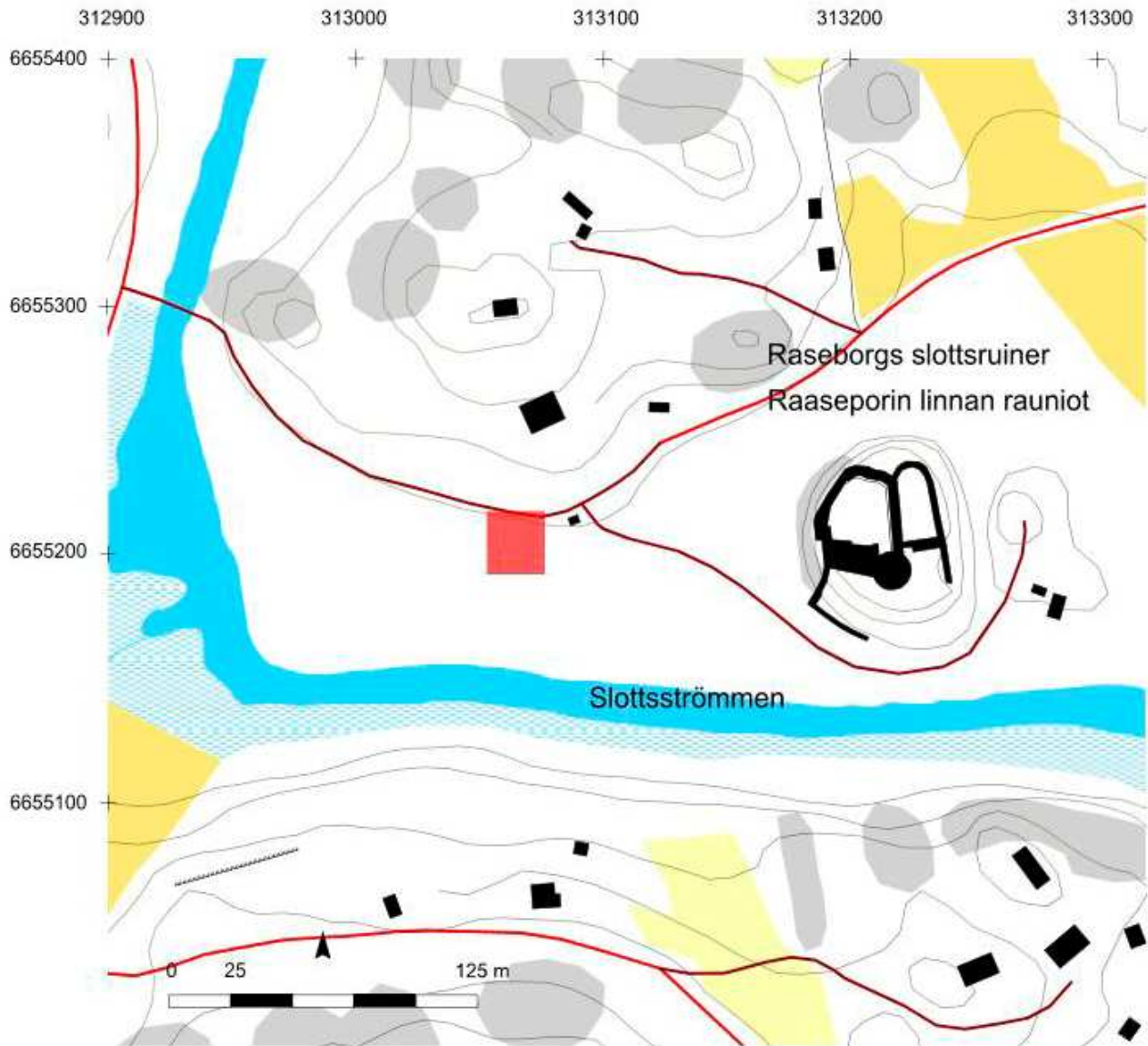
Kohteen sijainti	3
Raasepori linnan länsipuolinen jokiranta.....	4
1 Johdanto.....	5
2 Aiemmat tutkimukset linnan länsipuolisella alueella	6
3 Kohteen ympäristö ja historiallinen kartta-aineisto	7
4 Tutkimuksen toteutus	9
5 Tutkimustulokset.....	9
6 Löydöt.....	11
7 Yhteenveto	12
Lähteet	13

Liitteet

Kartat 1-3

Kohteen sijainti

Käytetty koordinaatti- ja korkeusjärjestelmä: ETRS-TM35FIN, N2000

Raasepori linnan länsipuolinen jokiranta

Metsähallitus on rakentamassa syksyllä 2016 ja talvella 2017 Raaseporin linna-alueelle uutta lipunmyynti- ja käymälärakennusta. Uudisrakennus tullaan rakentamaan Raaseporin linnantien/Hästöntien varressa sijaitsevilta parkkipakoilta linnalle johtavan kävelytien ja Raaseporinjoen väliselle alueelle, kävelytieltä kohti jokea laskevaan rinteeseen. Lähistöllä sijaitsee nykyinen kevytrakenteinen lipunmyyntikoju. Rakennuspaikka sijaitsee aivan muinaisjäännösrekisteriin merkityn muinaisjäännösalueen länsireunalla, muinaisjäännösalueen ulkopuolella. Se sijoittuu kuitenkin linnalle määritellyn sisemmän suoja-alueen sisälle.

Rakennuspaikalla suoritettiin Metsähallituksen tilaama koneellisen pintamaan poiston valvonta ja arkeologinen tutkimus 19.10.2016. Tutkimusten tavoitteena oli selvittää, onko uudisrakennuksen alueella tuhoutumisvaarassa olevia kulttuurikerroksia tai rakenteita.

Tutkimusalueen keskiosasta paljastui pintamaan kuorinnan jälkeen epämääräinen kivikko, joka liittyy paikalla vuonna 1948 sijainneeseen tanssilavarakennelmaan. Paikalliselta, linna-alueen historian hyvin tuntevalta Reino Herrmanilta saadun tiedon perusteella tanssilava purettiin 1960-luvun lopulla. Tutkimusalueen koilliskulmassa oli pintamaan alla sekoittunutta maannosta, joka liittyy paikalla vielä 1970-luvulla kulkeneeseen, sittemmin käytöstä jääneeseen tielinjaukseen.

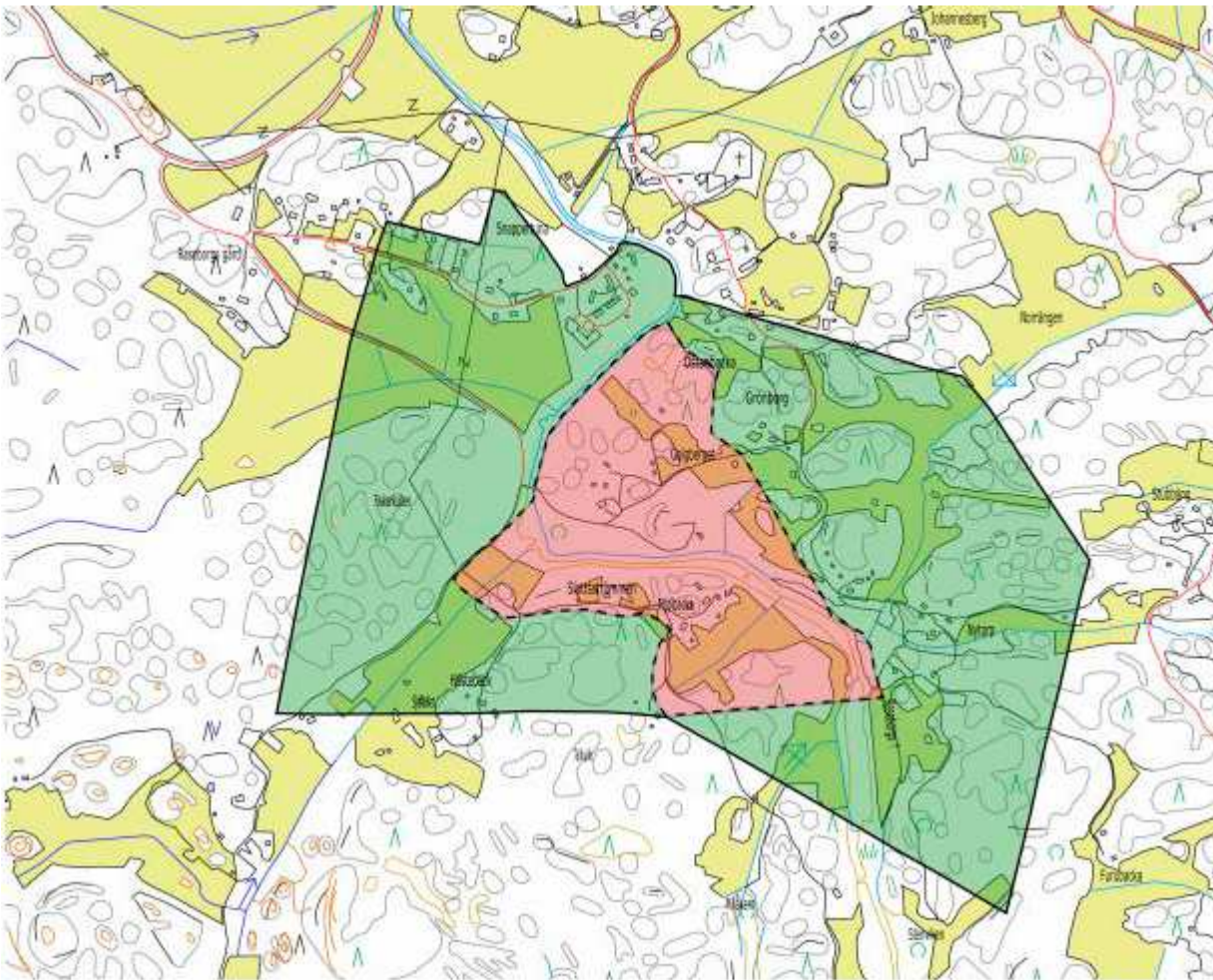
Linnan käyttöaikaan tai 1900-lukua vanhemmiksi ajoittuvia rakenteita, kulttuurikerroksia tai esinelöytöjä paikalta ei havaittu.

FM Tarja Knuutinen, Hyvinkää
24.10.2016

1 Johdanto

Museoviraston hallinnassa olleet valtion strategisesti merkittäviksi määritetyt linnanrauniot ja muinaisjäännöskohteet eli ns. LiMu-kohteet siirtyivät 1.1.2014 Metsähallituksen hallintaan. Metsähallituksen luontopalvelujen hallintaan siirrettyjen 27 LiMu-kohteen joukossa oli Raaseporin linna lähiympäristöineen.

Metsähallitus on rakentamassa syksyn 2016 ja talven 2017 aikana linna-alueelle uutta lipunmyynti- ja käymälärakennusta. Uudisrakennus tullaan sijoittamaan Raaseporin linnantien/Hästöntien varressa sijaitsevilta parkkipakoilta linnalle johtavan kävelytien ja Raaseporinjoen väliselle alueelle, kävelytieltä kohti jokea laskevaan rinteeseen. Paikalla sijaitsee nykyinen kevytrakenteinen lipunmyyntikoju. Rakennuspaikka sijaitsee aivan muinaisjäännösrekisteriin merkityn muinaisjäännösalueen länsireunalla, muinaisjäännösalueen ulkopuolella. Se sijoittuu kuitenkin linnalle määritellyn sisemmän suoja-alueen sisälle (kuva 1).

Kuva 1. Linnan suoja-alue. Kartta: Maija Holappa 2014.

Linnan länsipuolisia alueita on tutkittu arkeologisesti hyvin vähän eikä alueelta tunneta lainkaan varmoja muinaisjäännöksiä lukuun ottamatta aivan linnan vierelle, ns. vanhemman vallihaudan alueelle sijoittuvia paalutuksen jäänteitä. Tästä huolimatta länsipuolisella alueella voi sijaita linnan toiminta-aikaan ajoittuvia, ennestään tuntemattomia rakenteita tai kulttuurikerroksia. Uudisrakennukselle suunnitellulla paikalla tehtiin Metsähallituksen tilauksesta jo vuonna 2015 maatutkaus (Knuutinen & Holappa 2015), jonka perusteella mahdollisten paikalla sijaitsevien rakenteiden tai kulttuurikerrosten olemassaoloa ei voitu varmuudella sulkea pois. Vuonna 2015 toteutetun maatutkauksen jälkeen uudisrakennuksen paikka on hieman siirtynyt, ja maatutkattu alue jää nykyisen rakennuspaikan itäpuolelle, limittyen lokakuussa 2016 tutkitun alueen itäreunaan.

Rakennuspaikalla suoritettiin Metsähallituksen tilaama arkeologinen tutkimus ja koneellisen pintamaan poiston valvonta 19.10.2016. Tutkimuksen toteutti Länsi-Uudenmaan maakuntamuseon alaisuudessa FM, arkeologi Tarja Knuutinen. Tutkimusten tavoitteena oli selvittää, onko uudisrakennuksen alueella tuhoutumisvaarassa olevia kulttuurikerroksia tai rakenteita.

2 Aiemmat tutkimukset linnan länsipuolisella alueella

Raaseporin linnan tutkimushistoriaa on käsitelty kattavasti mm. vuosina 2008–2009 toteutetun Alla Tidors Raseborg -hankkeen tutkimusraporteissa (Knuutinen, Haggrén et al. 2008; 2009), sekä vuonna 2014 toteutettujen linna-alueen koekuopituksen (Haggrén et al. 2014) ja Slottsmalmenin länsiosan tutkimuskaivausten (Knuutinen et al. 2014) raporteissa. Linnan länsipuolisella alueella arkeologisia tutkimuksia on tehty hyvin niukasti. Tässä yhteydessä esitellään linnan tutkimushistoriaa ja arkeologisten tutkimusten tuloksia vain tutkimusalueen kannalta keskeisin osin.

Nykyisen käsityksen mukaan linnan perustaminen ajoittuu 1370-luvulle ja linna hylättiin lopullisesti vuonna 1558. (Hartman 1896; Drake 1991; Haggrén 2014.) Linnan hylkäämisen jälkeen sen alaisuuteen kuulunutta maaomaisuutta jäi hallinnoimaan kuninkaankartanoksi muutettu latokartano. Arkeologinen kiinnostus pahoin raunioitunutta linnaa kohtaan heräsi 1860-luvulla ja ensimmäiset tutkimuksen ja restauroinnit suoritettiin vuonna 1890 Magnus Schjerfbeckin johdolla (Schjerfbeck 1890). Tämän jälkeen linnassa ja sen ympäristössä on suoritettu erilaisia restaurointitöitä ja niihin liittyviä arkeologisia tutkimuksia lähes jokaisella vuosikymmenellä. (Esim. Rissanen 1978.)

Linnan länsipuolisella alueella varsinaisia arkeologisia tutkimuksia on tehty hyvin niukasti, mutta tietoja alueella tehdyistä töistä löytyy 1930-, 1950- ja 1960-luvun tutkimusraporteista. Vuosina 1936–1939 linnaa kunnostettiin arkkitehti Toivo Anttilan johdolla. Erityisesti vuonna 1937 paranneltiin linnan ympäristöä mm. rakentamalla linnaa kiertäviä kävelyteitä ja parantamalla linnan pohjoispuolitse Snappertunan kirkonkylälle kulkevaa tietä. Toivo Anttilan laatiman tutkimusselosteen perusteella tien pohjaan ajettiin samana vuonna linnasta tyhjennettyä maata. (Anttila 1937; Haggrén et al. 2014; Knuutinen 2010; Knuutinen 2015.)

Kesällä 2014 Metsähallituksen toimeksiannosta uusien opaskylttien paikoilla tehdyn koekuopituksen yhteydessä nykyisen kevytrakenteisen lipunmyyntikioskin läheisyyteen kaivetuista koekuopista ja koeojista ei tien alla havaittu Anttilan kuvaukseen sopivia maakerroksia. Vuonna

2015 tehdyn viemärikaivantojen konekaivun valvonnassa sen sijaan dokumentoitiin runsaasti mm. tiiltä ja kalkkikiven kappaleita sisältävä likamaakerros tien alta noin 70 metriä uudisrakennuksen paikalta koilliseen. (Haggrén et al. 2014; Knuutinen 2015.) Anttilan kuvaamat tienparannustyöt ovatkin todennäköisesti rajautuneet idästä, Snappertunan kirkonkylältä linnalle johtavan tien sekä siitä erkaantuvan, linnan eteläpuolitse kiertävän kävelytien alueelle.

Vuonna 1964 tutkittiin Knut Draken johdolla itäisen esilinnan ja Stallholmenin välistä vallihauta-alueetta, josta poistettiin suuria määriä paikalle 1890-luvun tutkimusten yhteydessä linnan sisältä siirrettyä maata. Tutkimusraportissa esitetyn arvion mukaan päälinnan ja Stallholmenin väliseltä alueelta poistetun maa-aineksen kokonaismäärä oli 800–1000 m³. Poistettu maa kuljetettiin traktorilla jokirantaan. (Drake & Stenström 1964; Rautavaara 1964.) Knut Drakelta vuonna 2008 saatujen tietojen mukaan vuosien 1958–1968 välisenä aikana päälinnan lounaispuoleiseen jokirantaan ajettiin linnalta kaikkiaan tuhansia kuutioita maata (Drake, kirjallinen tiedonanto joulukuun 2008; Knuutinen 2010). Epäselvää kuitenkin on, kuinka pitkälle länteen nämä läjitykset ulottuvat.

1970- ja 1980-lukujen taitteessa linna länsipuoliselle alueelle ulottui Harry Alopaeuksen linnaa kiertävää paaluvarustusta koskeva maastokartoitus. Alopaeuksen tutkimusten perusteella linnan länsipuolisen paalutuksen uloimmat paalurivit sijaitsivat kuitenkin vain noin 20 metrin päässä jyrkästi laskevasta linnakalliosta. (Alopaeus 1984.)

Linnan länsipuolelle ulottui myös Timo Jussilan ja Tapio Segerin toimesta vuonna 1991 tehty fosfaattikartoitus, jossa kohonneita fosfaattiarvoja havaittiin nyt suunnitteilla olevan uudisrakennuksen pohjoispuolella sijaitsevalla niitty- ja metsäalueella. (Jussila & Seger 1991.) Samalta alueelta, hieman ylempää metsäisestä rinteestä paikallistettiin vuonna 2008–2009 tehdyssä osayleiskaavainventoinnissa tarkemmin määrittämätön kuopparakenne (Haggrén et al. 2008–2009, kohde Raseborg Raasepori NW).

Eri lähteistä peräisin olevien havaintojen perusteella vaikuttaa siltä, että keskiaikaiseen toimintaan liittyviä kulttuurikerroksia ja rakenteita on ainakin Raaseporin linnantien/Hästöntien varressa olevilta parkkipaikoilta kohti linnaa kulkevan tien pohjoispuolisella niitty- ja metsäalueella. Sen sijaan linnan länsipuolisen jokirannan alueelta ei ole havaintoja mahdollisista rakenteista tai kulttuurikerroksista.

3 Kohteen ympäristö ja historiallinen kartta-aineisto

Tutkimusalue sijaitsee Raaseporin linnan länsipuolella, etelään kohti jokirantaa laskevassa rinteessä. Tutkimusalueen alareuna sijaitsee 0,9 – 1,0 m mpy korkeudella, linnalle johtavan tien eteläreunaan rajautuva yläreuna taas 2,2 – 2,5 m mpy korkeudella. Alue on ollut linnan toiminta-aikana 1300 – 1500 -luvulla veden alla tai aivan rantavyöhykkeellä. Tutkimusalueen itäpuolella on osin keinotekoinen, ilmeisesti nykyistä kevytrakenteista lipunmyyntikojua varten tehty terassi. Tutkimuksen aikana Raaseporinjoen vedenpinta oli poikkeuksellisen alhaalla, jokuomassa oli vettä vain noin 30 cm. Tämän seurauksena myös normaalioloissa hyvin kostea, tutkimusalueen alareunan korkeudella jopa vetinen jokirannan alue oli poikkeuksellisen kuiva.

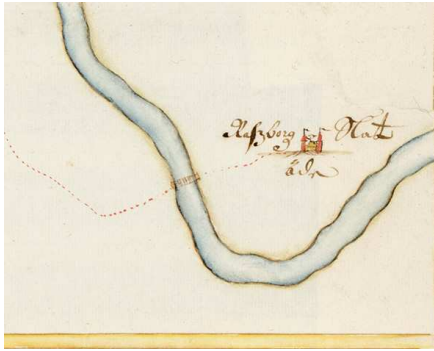
Kuva 2. Tutkimusalue 19.10.2016. Tulevan uudisrakennuksen läheisyydestä on kaadettu suurta puustoa ja pähkinäpensaita. Kuva: Tarja Knuutinen.

Tutkimusalueen läheisyydessä vuonna 2014 Metsähallituksen toimesta tehdyn maaperätutkimuksen perusteella jokirannan maaperä on savea, hieman ylempänä rinteessä hiekkaa ja moreenia (Uudenmaan Maanrakennussuunnittelu 2015). Vuonna 2014 tiealueelle tehdyn kaapelikaivannon perusteella pohjamaa muuttuu ylempänä rinteessä moreeniksi (Haggrén et al. 2014). Tutkimusaluetta pohjoisessa rajaavan tien pohjoispuolella maasto kohoaa alavaa jokirantaa jyrkemmin ja moreenimaa muuttuu paikoin avokallioksi.

Alavan jokirannan alueella on paikoin runsas pohjakasvillisuus, mm. nokkosta ja niittykasveja joista osa on mahdollisesti paikalle kylvettyjä. Puusto on raivausten seurauksena niukkaa ja koostuu pääasiassa yksittäisistä suurista kuusista ja koivuista. Hieman ylempänä, tien läheisyydessä kasvaa pähkinäpensaita. Tien pohjoispuolella on pieni niittyalue, muuten tutkimusalueen pohjoispuolisten rinteiden kasvillisuus on mäntyvaltaista kangasmetsää.

Varhaisimmat Raaseporin linnan ympäristöä kuvaavat kartat ovat vuodelta 1682 (L. Forsell, KA MHA B1a 106–108), 1695 (S. Broterus, KA MMA B15 1:1) ja 1728 (A. Mörn, KA MMA B16a 1:1). Karttoihin linnan länsipuolinen alue on kuvattu pääasiassa kallioiseksi metsämaaksi. Broteruksen vuoden 1695 karttaan on merkitty silta kutakuinkin samalle paikalle nykyisen sillan kanssa sekä sillalta linnalle johtava tie tai polku. (Kuva 3a-b.)

Raaseporin alueelta vuonna 1948 otettujen ilmakuviin (Topografikunnan ilmakehu-arkisto) perusteella tutkimusalueen koilliskulman poikki on kulkenut polku joka vuonna 1975 otettujen ilmakuviin perusteella on levennetty myöhemmin ajotieksi. Paikallisen asukkaan Reino Herrmanin mukaan tutkimusalueen läheisyydessä on sijainnut tanssilava, joka Herrmanin mukaan purettiin 1960-luvun lopussa. Myös tämä rakennelma näkyy vuoden 1948 ilmakehussa, jonka perusteella tanssilava on sijainnut osittain tutkimusalueella. Sekä tanssilavan että paikalla kulkeneen tien sijainti on merkitty karttaan 2.

Kuva 3a. Raaseporin autiolinna kuvattuna Samuel Broteruksen kartassa vuodelta 1695. Karttaan on merkitty linnalle johtava tie tai polku. S. Broterus, KA MMA B15 1:1

Kuva 3b. Raaseporin linnan länsipuolinen alue kuvattuna Lars Forsellin kartassa vuonna 1682. L. Forsell, KA MHA B 1a 106–108.

4 Tutkimuksen toteutus

Tutkimus toteutettiin rakennuspaikan koneellisen pintamaan poiston valvontana. Lisäksi kuoritulle alueelle tehtiin kahdeksan kappaletta noin 30 x 30 cm suuruisia, 30-40 cm syviä koepistoja (kartta 3) joilla varmistettiin, ettei pintamaan alta paljastuneen puhtaan savikerroksen alla ollut kulttuurikerroksia tai rakenteita. Tutkimusalueen keskeltä esiin tullut kivikko kaivettiin esiin käsin ja kivikkoon tehtiin kolme pientä koekuoppaa sen paksuuden ja mahdollisten alapuolisten kulttuurikerrosten selvittämiseksi.

Tutkimusalueelta poistettiin puusto ennen pintamaan kuorintaa ja tutkimusalueen länsilaidalla sijainnut eläinaitaus ja kevytrakenteinen eläinsuoja purettiin. Kantojen poiston yhteydessä tarkastettiin niiden jättämät syvät kuopat ja yhteen tutkimusalueen etelälaidalla sijainneen kannon jättämään kuoppaan tehtiin koepisto. Vaikka Raaseporinjoen vedenpinta oli tutkimusaikaan poikkeuksellisen matalalla, nousi tähän koekuoppaan välittömästi vettä.

Tutkimusalue dokumentoitiin valokuvaamalla sekä RTK-korjauksella varustetulla GPS-laitteistolla mittaamalla.

5 Tutkimustulokset

Tutkimusalueelta kaivinkoneella poistettu hiekan ja mullan sekainen pintamaa oli paksuudeltaan 5-35 cm. Kerros oli ohuin alueen pohjoisosassa kulkevan tien reunassa, paksuimmillaan tutkimusalueen eteläosassa.

Linnalle kulkevaan tiehen rajautuva tutkimusalueen pohjoisosa sijaitsee noin 2,0 – 2,5 m mpy korkeudella. Maasto nousee paikalla jyrkästi kohti tietä. Kuoritun alueen koilliskulmassa pintamaan alla oli sekoittunut soran ja hiekan sekainen kerros, jossa oli pieniä määriä tiilimurskaa ja pienehköä kiveä (kartta 3). Kerroksen läpi kaivetun koekuopan perusteella sekoittuneen kerroksen alla alkaa puhdas hiekan ja saven sekainen pohjamaa. Koekuopassa ei havaittu merkkejä kulttuurikerroksista. Pintamaan alainen sekoittunut kerros liittyyne paikalla vielä 1970-luvun puolivälissä kulkeneeseen tiehen (kartta 2).

Kuoritun alueen luoteiskulmassa, puretun eläinaitauksen alueella pintamaan alta esiin tuli kuiva hiekan ja saven sekainen kerros. Koekuopan perusteella kerros jatkuu yli 30 cm syvyyteen vaihettuen pinnan pehmeästä hiekan ja savensekaisesta maannoksesta kovaksi siniharmaaksi saveksi.

Kuoritun alueen eteläosa sijaitsee korkeudella 1,2 m mpy. Eteläosassa heti pintamaan alta paljastui puhdas pohjasavi, jonka pinta oli noin 0,9 m mpy korkeudella. Alueen eteläreunalle kaivettiin kaksi koekuoppaa, joiden perusteella savi jatkuu yli 30 cm syvyyteen muuttuen vetiseksi. Tutkimusalueen eteläosaan kaivettujen koekuoppien perusteella alueella ei ole saven alaisia kulttuurikerroksia tai rakenteita.

Kuoritun alueen keskiosasta paljastui pintamaan poiston yhteydessä melko tarkkarajainen mutta koostumukseltaan vaihteleva ja hajanainen kivikko. Kivikon päältä poistettiin ohut kerros pintamaata kaivinkoneella, minkä jälkeen se kaivettiin esiin käsin. Kivikko muodosti kuoritun alueen keskelle selvästi erottuvan, karkeasti lounas-koillinen -suuntaisen poikkeaman. Yksittäisiä irtokiviä löytyi lisäksi kivikon ja kuoritun alueen itäreunan väliseltä alueelta, kivikon kanssa samalta lounas-koillinen suuntaiselta linjalta. (Kuva 4a.)

Kuva 4a. Etualalla tutkimusalueen keskeltä paljastuneen kivikon länsireuna, jossa kivet olivat selvästi itäreunaa suurempia. Taustalla erottuu yksittäisiä irtokiviä kivikon suuntaisella koillinen – lounas -linjalla. Kuva: T. Knuutinen

Kuva 4b. Etualalla tutkimusalueen keskeltä paljastuneen kivikon löysästä maasta ja pienemmistä kivistä koostuva itäreuna. Kuva: T. Knuutinen.

Kivikon lounaispäädyssä oli suurehkoja luonnonkiviä sekä niiden välissä pienempää kiveä ja ruskeaa multaista maata. Koillisosa taas koostui pienemmästä kivistä ja löysästä, alueen pintakerrosta muistuttavasta maannoksesta (kuva 4b). Kivikon esiin kaivamisen yhteydessä sen keskivaiheilta, kahden suuremman kiven välistä löytyi vuodelta 1947 peräisin oleva viiden markan kolikko. Koillisosan maansekaisesta kiveyksestä taas löytyi kaksi kirkkaan lasipullon tai -purkin ja yksi ruskean lasipullon sirpale.

Kuva 5. Kivikon länsipäättyyn kaivettu koepisto.
Kuva: T. Knuutinen.

Kivikon keskelle sekä etelä- ja pohjoisreunalle kaivettiin noin 30 cm syvät koepistot, joiden perusteella kivikon lounaisreunan suuremmat kivet ovat osin uponneet puhtaaseen pohjasaveen. Kivien päällä ja väleissä on noin 10 cm savensekaista multaa (kuva 5). Koillisosan pienemmän kiven ja maan sekainen kerros lepää puhtaan pohjasaven pinnalla.

Vuoden 1948 ilmakuvassa näkyvä rakennelma – todennäköisesti Herrmanin mainitsema tanssilava – on sijainnut tutkimusalueella ja nyt esiin kaivettu kivikko sen pohjoisreunalla, rakennelman alla (kartta 2). Alueelta ei tehty muita ilmakuvassa näkyvään rakennelmaan viittaavia havaintoja, joten se on todennäköisesti ollut hyvin kevytrakenteinen. Kivikon sijainti ja kivien väleistä löytyneet kolikko ja lasipullon kappaleet kuitenkin viittaavat siihen, että kyseessä on ko. rakennelmaan liittyvä ilmiö. Kivikon ympärillä tai muualla tutkitulla alueella ei ollut minkäänlaisia merkkejä 1900-lukua vanhemmasta ihmistoiminnasta.

6 Löydöt

Pintamaan seassa oli jonkin verran mm. tutkimusalueen länsireunalla sijainneesta pienestä eläinaitauksesta peräisin olevaa roskaa (rakennuslevyn kappaleita, nauvoja, laudanpätkiä) sekä muuta modernia muovi- ja metallijätettä. Varsinaisia esinelöytöjä tutkimusalueelta tuli neljä kappaletta: vuodelta 1947 peräisin oleva huonokuntoinen viiden markan kolikko (kuva 6), kaksi kirkkaan lasipullon tai -purkin sirpaletta sekä yksi ruskea pullolasin kappale. Löytöjä ei kolikkoa lukuun ottamatta otettu talteen.

Kuva 6. Kivikosta löytynyt huonokuntoinen 5 markan kolikko vuodelta 1947. Kuva: T. Knuutinen

7 Yhteenveto

Raaseporin länsipuolelle rakennettavan uuden lipunmyynti- ja käymälärakennuksen alle jäävältä alueelta ei tutkimuksissa löytynyt linnan käyttöaikaan tai 1900-lukua vanhemmiksi ajoittuvia rakenteita tai kulttuurikerroksia.

Alueella on sijainnut ilmeisesti 1960-luvulle saakka kevytrakenteinen tanssilava, johon tutkitun alueen keskiosasta paljastunut kivikko sijaintinsa ja löytöaineiston perusteella liittyy. Lisäksi tutkitun alueen koilliskulmassa on kulkenut nyttemmin käytöstä pois jäänyt tielinjaus kaakkoon, kohti linnaa. Pintamaan poiston yhteydessä tutkimusalueen koilliskulmassa havaittiin ohuehko, sekoittunut ja hieman tiilimurskaa sisältävä kerros joka liittyy paikalla sijainneeseen tiehen.

Tutkimusalueelle pintamaan poiston jälkeen tehdyistä koekuopista ei havaittu merkkejä pintamaan alaisen savikerroksen tai tutkimusalueen keskellä sijaitsevan kivikon alaisista kulttuurikerroksista tai rakenteista.

Lähteet

Painamattomat lähteet

Kansallisarkisto (KA):

Maanmittauslaitoksen arkisto (MHA), Isojakoa vanhempi kartta-aineisto:

Broterus, S. 1695, Geometrisk Charta och Affritningh uppå Alho Belägit. KA MMA B15 1:1
Forsell, L. 1682, Raseborgs gård, KA MHA B1a 106–108.

Mörn, A. 1728, Raseborgs gård, KA MHA B16a 1/1-2.

Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo:

Haggrén, Georg & Jansson, Henrik & Holappa, Maija & Knuutinen, Tarja 2008–2009:
Raasepori.

Snappertunan Kirkonkylän ja Raaseporin linnan alue. Osayleiskaavainventointi

Haggrén, Georg & Holappa, Maija & Knuutinen, Tarja & Terävä, Elina 2014: Raasepori,
Raaseporin linna 2014. Kaivauskertomus.

Knuutinen, Tarja & Haggrén, Georg & Heinonen, Tuuli & Kivikero, Hanna & Terävä, Elina
2008. Raasepori Slottsmalmen 2008, kaivauskertomus.

Knuutinen, Tarja & Haggrén, Georg & Heinonen, Tuuli & Kivikero, Hanna & Kunnas, Olli &
Terävä, Elina & Åkerblom, Rasmus 2009. Raasepori Slottsmalmen 2009, kaivauskertomus.

Knuutinen, Tarja & Haggrén, Georg & Holappa, Maija & Kivikero, Hanna & Terävä, Elina
2014. Raasepori Slottsmalmen 2014, kaivauskertomus.

Knuutinen, Tarja & Holappa, Maija 2015. Raasepori. Maatutkaus Raaseporin linnan uuden
kämälä- ja lipunmyyntirakennuksen paikalla. Tutkimusraportti.

Knuutinen, Tarja 2015. Raasepori, Konekaivuun valvonta Raaseporin linnan
pohjoispuolisella tielinjalla. Tutkimusraportti.

Maanmittauslaitoksen ilmakuva-arkisto:

Kuvaus 75111. 1975.

Museoviraston arkisto:

Anttila, Toivo 1937. Selostus Raaseporin linnan tutkimis- ja korjaustöistä v. 1937.
Tutkimuskertomus.

Drake, Knut & Stenström, Tore 1964. Rapport över arbeten vid Raseborg sommaren 1964.

Jussila, Timo & Seger, Tapio 1991. Raaseporin linnan ympäristön prospektointi ja fosforikartoitus. Tutkimuskertomus.

Rautavaara, Tuula 1964. Raasepori, kaivaus itäisen esilinnan ulkopuolella.

Topografikunnan ilmakekuva-arkisto:

Kuvaus 4810. 1948.

Kirjallisuus

Alopaeus, Harry 1984. Raaseporin linnan uloimmat puolustusvarustukset sekä muita viime-aikaisia huomioita vastaavanlaisista paalutuksista. Teoksessa Brusila, H. et al. (toim.) 1984. Historiallisen ajan arkeologia Suomessa. Turun maakuntamuseon raportteja 6. 84–89.

Hartman, Torsten 1896. Raseborgs slotts historia. Skrifer utg. av Svenska litteratursällskapet i Finland XXXIII. Helsingfors 1896.

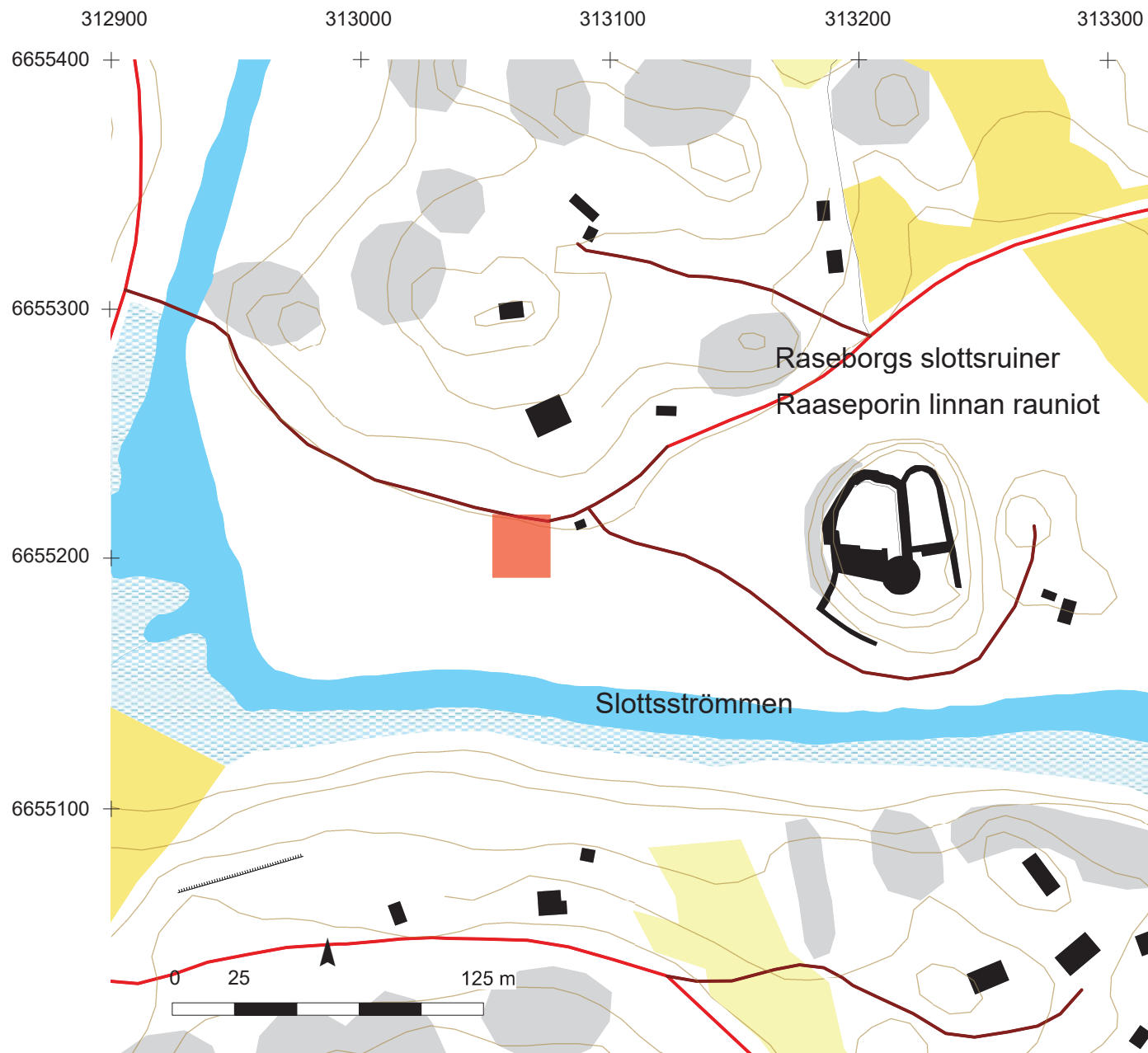
Drake, Knut 1991. Gråstenmurar berä ar sin historia. Teoksessa Rask, Henry 1991. Snappertuna. En Kustbygds hävder. Del I, forntid – 1809. Ekenäs tryckeri aktiebolag, Ekenäs.

Haggrén, Georg 2014. Kun linnan olutkellari sortui ... Raasepori Anno Domini 1558. SKAS 4/2013. Turku 2014. s. 14–36.

Knuutinen, Tarja 2010. Varhaisten tutkimus- ja restaurointitöiden vaikutus Raaseporin linnan lähiympäristön topografiaan ja maisemaan. SKAS 3/2010. s. 15–25.

Rissanen, Kaarina 1978. Raaseporin linnan korjaus- ja restaurointityöt vuosina 1890–1972. Pro Gradu - tutkielma. Historian laitos. Helsingin yliopisto 1978. (painamaton)

Schjerfbeck, Magnus 1890. Raseborg. Turistföreningens i Finland Årsbok. Helsinki 1890. 1-14.

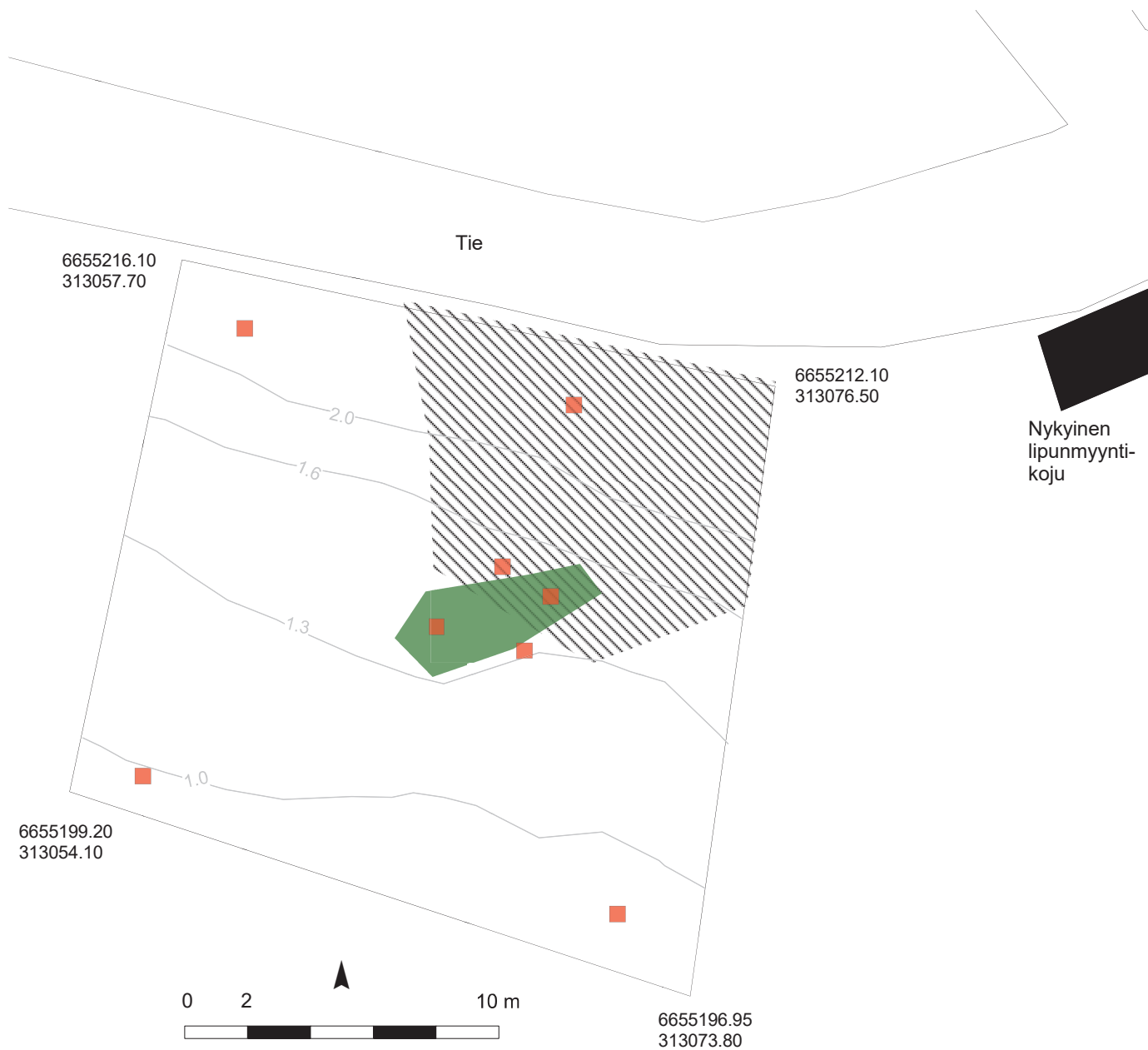

TAMMISAARI Raasepori	Yleiskartta Mk 1:2500
Tarja Knuutinen 2016	Länsi-Uudenmaan Maakuntamuseo
Mittausdokumentaatio ja puhtaaksi piirtäminen: T. Knuutinen	Raasepori
Pohjakartta: MML 2016	Kartta 1

- Kivikko
- Vuoden 1948 ilmakuvassa näkyvä rakenne, vanha tanssilava?
- Vuosien 1948 ja 1975 ilmakuvissa erottuva vanha tielinja

TAMMISAARI Raasepori	Yleiskartta, tutk.alue
	Mk 1:400
Tarja Knuutinen 2016	Länsi-Uudenmaan Maakuntamuseo
	Raasepori
Mittausdokumentaatio ja puhtaaksi piirtäminen: T. Knuutinen	Kartta 2
ETRS-TM35FIN, N2000	

- Kivikko
- Koekuoppa
- Sekoittunut maannos pintamaan alla

TAMMISAARI Raasepori	Aluekartta
	Mk 1:200
Tarja Knuutinen 2016	Länsi-Uudenmaan Maakuntamuseo
Mittausdokumentaatio ja puhtaaksi piirtäminen: T. Knuutinen	Raasepori
	Kartta 3
ETRS-TM35FIN, N2000	